Бр. / Nr. 08-685/1
28.02.2024
СКОПЈЕ / SHKUP

Врз основа на член 161 став 2 од Изборниот законик („Службен весник на Република Северна Македонија", бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14 и 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17,125/17,35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19, 98/19, 42/20 , 74/21 и 215/21) и член 58 став 1 и 7 од Деловникот на Државната изборна комисија бр. 01-2772/1 од 30.12.2022 година, Државната изборна комисија на седницата одржана на 27.02.2024 година донесе:

УПАТСТВО

ЗА НАБЉУДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ И ИЗБОРНАТА ПОСТАПКА

Член 1

Ова упатство има за цел давање насоки за начинот на акредитирање на набљудувачи на изборите и спроведувањето на набљудувањето на изборите и изборната постапка од страна на акредитираните набљудувачи.

БАРАЊЕ ЗА СТЕКНУВАЊЕ СВОЈСТВО НА НАБЉУДУВАЧ

Член 2

Барање за набљудување на изборите се доставува до Државната изборна комисија.

Член 3

Барање за стекнување својство на набљудувач може да поднесат:

Në bazë të nenit 151, paragrafi (2) i Kodit Zgjedhor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" numër, 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14 и 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19, 98/19, 42/20 , 74/21 dhe 215/21) dhe nenit 58 paragrafët (1) dhe (7) të Rregullores së Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve numër 01-2772/1 nga 30.12.2022, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve, në mbledhjen e mbajtur më 27.2.2024 miratoi:

UDHËZIM

PËR VËZHGIM TË ZGJEDHJEVE DHE PROCEDURËS ZGJEDHORE

Neni 1

Ky udhëzim ka për qëllim dhënien e instruksioneve për mënyrën e akreditimit të vëzhguesve të zgjedhjeve dhe zbatimit të zgjedhjeve dhe procedurës zgjedhore nga vëzhguesit e akredituar.

KËRKESË PËR TË FITUAR CILËSINË E VËZHGUESIT

Neni 2

Kërkesa për vëzhgim të zgjedhjeve parashtrohet Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve.

Neni 3

Kërkesë për marrje të cilësisë së vëzhguesit mund të parashtrojnë:

- Домашни здруженија и странски организации, кои се регистрирани согласно закон, најмалку една година пред денот на одржување на изборите, а во чии статути е вклучено начелото на заштита на човекови права,
- Меѓународни организации и
- Претставници на странски земји.

- shoqatat vendase dhe organizatat e huaja, të cilat janë të regjistruara në pajtim me ligjin, së paku një vit para ditës së mbajtjes së zgjedhjeve, ndërkaq në statutet e të cilave është përfshirë parimi i mbrojtjes së të drejtave të njeriut,
- organizatat ndërkombëtare dhe
- përfaqësues të shteteve tjera.

Член 4

Во прилог кон барањето за набљудување, се доставува:

За домашни здруженија и странски организации:

- копија од статут на здружението,
- копија од регистрација пред надлежен орган
- барање за акредитација
- список на набљудувачи
- копија од исправи за идентификација на предложените набљудувачи
-

За меѓународни организации и претставници на странски земји:

- барање за акредитација
- списокот на набљудувачи
- копија од исправи за идентификација на предложените набљудувачи

Neni 4

Në shtojcë të kërkesës për vëzhgim, dërgohet:

Për shoqatat vendase dhe organizatat e huaja:

- kopje nga statuti i shoqatës,
- kopje nga regjistrimi nga organi kompetent
- kërkesë për akreditim
- listë e vëzhguesve
- kopje të dokumenteve për identifikim të vëzhguesve të propozuar

Për organizatat ndërkombëtare dhe përfaqësuesit e shteteve tjera:

- kërkesë për akreditim
- listë e vëzhguesve
- kopje e dokumenteve për identifikim të vëzhguesve të propozuar

Член 5

Барањата, со потребните прилози се доставуваат до Државната изборна комисија од денот на распишувањето на изборите, а најдоцна десет дена пред денот на гласањето.

Neni 5

Kërkesat, me shtojcat e nevojshme dërgohen në Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve nga dita e shpalljes së zgjedhjeve, ndërsa më së voni dhjetë ditë para ditës së votimit.

ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА НАБЉУДУВАЊЕ

Член 6

Државната изборна комисија издава овластување за набљудување најдоцна седум дена по приемот на барањето.

AUTORIZIM PËR VËZHGIM

Neni 6

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve lëshon autorizim për vëzhgim më së voni shtatë ditë pas parashtrimit të kërkesës.

Член 7

За секој набљудувач од списокот на набљудувачи, Државната изборна комисија изготвува беџ за идентификација согласно Упатството за изгледот на беџовите за идентификација на изборните органи, изборната администрација, овластените претставници на подносителите на листа на кандидат, меѓународните и домашните набљудувачи.

Neni 7

Për secilin vëzhgues nga lista e vëzhguesve, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve përpilon bexh për identifikim në pajtim me Udhëzimin për dukjen e bexhave për identifikimin e organeve zgjedhore, administratës zgjedhore, përfaqësuesve të autorizuar të parashtruesve të listave të kandidatëve, vëzhguesve ndërkombëtarë dhe vendas.

Член 8

Организациите и лицата кои се стекнале со својство на акредитирани набљудувачи можат да вршат набљудување на целиот изборен процес, откако ќе го добијат овластувањето и беџовите од Државната изборна комисија.

Neni 8

Organizatat dhe personat që kanë fituar cilësinë e vëzhguesve të akredituar, mund të bëjnë vëzhgim të gjithë procesit zgjedhor, pasi t'i marrin autorizimin dhe bexhat nga Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve.

Член 9

Државната изборна комисија има право да им го одземе овластувањето и беџот на набљудувачите, ако започнат да изразуваат поддршка за некој кандидат, партија или коалиција

Neni 9

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve ka të drejtë t'ua merr autorizimin dhe bexhin vëzhguesve, nëse fillojnë të shprehin përkrahje për ndonjë kandidat, parti apo koalicion

Член 10

Државната изборна комисија ќе го одземе овластувањето и беџот на набљудувачите, ако:

- започнат да изразуваат поддршка за некој кандидат, партија или коалиција;
- на прес конференцијата се изнесуваат невистинити и/или непроверени факти кои може да влијаат врз работата на изборните органи или да ја нарушат кредибилноста на изборите и изборниот процес;
- и покрај укажувањата продолжуваат со активности кои се во насока на нарушување на кредибилноста на изборите и изборниот процес.

Neni 10

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve do t'ua merr autorizimin dhe bexhin vëzhguesve, nëse:

- fillojnë të shprehin përkrahje për ndonjë kandidat, parti apo koalicion;
- në konferencën për shtyp deklarohen fakte të pavërteta dhe/ose të paverifikuara që mund të ndikojnë mbi punën e organeve zgjedhore ose ta cenojnë kredibilitetin e zgjedhjeve dhe procesit zgjedhor;
- krahas sugjerimeve, vazhdojnë me aktivitete që janë në drejtim të cenimit të kredibilitetit të zgjedhjeve dhe procesit zgjedhor.

Член 10

Државната изборна комисија води евиденција за сите издадени и одземени овластувања за набљудувања.

Neni 10

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve mban evidencë për të gjitha autorizimet që i ka dhënë dhe tërhequr për vëzhgim.

Член 11

Кога на организацијата и/или лицата кои се стекнале со својство на акредитирани набљудувачи ќе им биде одземено овластувањето и беџовите за набљудувачите, Државната изборна комисија нема да издаде ново овластување за истите ниту ќе им издаде овластување за набљудување на наредните избори.

Neni 11

Kur ndonjë organizate dhe/ose personave të cilët kanë fituar cilësinë e vëzhguesve, do t'u hiqet autorizimi dhe bexhat për vëzhgues, Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve nuk do të lëshojë autorizim të ri për to, për vëzhgim të zgjedhjeve të ardhshme.

НАБЉУДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ И ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС

VËZHGIMI I ZGJEDHJEVE DHE PROCESIT ZGJEDHOR

Член 12

Акредитираните набљудувачи можат без претходна најава да извршат посета на седиштата на изборните органи и на избирачките места.

Neni 12

Vëzhguesit e akredituar mund të bëjnë vizitë pa lajmërim paraprak në selitë e organeve zgjedhore dhe në vendvotimet.

Член 13

При посетата на седиштата на изборните органи и на избирачките места, набљудувачите задолжително ги покажуваат овластувањето издадено од Државната изборна комисија и исправата за лична идентификација а беџот издаден од Државната изборна комисија го носат на видно место.

Neni 13

Gjatë vizitës së selive të organeve zgjedhore dhe të vendvotimeve, vëzhguesit detyrimisht e tregojnë autorizimin e lëshuar nga Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve dhe dokumentin për identifikim individual ndërsa bexhin e lëshuar nga Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve e mbajnë në vend të dukshëm.

Член 14

Избирачкиот одбор, сите примени укажувања од акредитираните набљудувачи ги евидентира во дневникот за евиденција на настани и ја известува општинската изборна комисија.

Neni 14

Këshilli zgjedhor, të gjitha sugjerimet e pranuara nga vëzhguesit e akredituar i evidenton në ditarin për evidencë të ngjarjeve dhe e informon komisionin komunal zgjedhor.

Член 15

Општинската изборна комисија води записник за примените укажувања. Општинската изборна комисија е должна веднаш по примените укажување да изврши посета на избирачкото место и да ја утврди фактичката состојба. За примените укажувања, утврдената фактичка состојба и преземените мерки, општинската изборна комисија веднаш ја известува Државната изборна комисија.

Neni 15

Komisioni komunal zgjedhor mban procesverbal për sugjerimet e pranuara. Komisioni komunal zgjedhor e ka për detyrë menjëherë pas sugjerimit të pranuar ta vizitojë vendvotimin dhe ta konstatojë gjendjen faktike dhe masat që janë ndërmarrë, komisioni komunal zgjedhor menjëherë e njofton Komisionin Shtetëror të Zgjedhjeve.

Член 16

Државната изборна комисија води евиденција за сите пристигнати укажувања од акредитираните набљудувачи.

Neni 16

Komisioni Shtetëror i Zgjedhjeve mban evidencë për të gjitha sugjerimet e dërguara nga vëzhguesit e akredituar.

ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ТЕКОТ НА ИЗБОРИТЕ

Член 17

Само акредитираните набљудувачи можат да информираат за текот на изборниот процес и активностите поврзани со неговото набљудување.

INFORMIM PËR ECURINË E ZGJEDHJEVE

Neni 17

Vetëm vëzhguesit e akredituar mund të informojnë për ecurinë e procesit zgjedhor dhe aktivitetet lidhur me vëzhgimin e atij procesi.

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА/ KOMISIONI SHTETËROR I ZGJEDHJEVE ПРЕТСЕДАТЕЛ / KRYETAR

____

Проф. Д-р Александар Даштевски

Изготвил / Përgatiti:
Радица Тодоровска Алексовска